

Opinia Camerei Consultanților Fiscali privind reglementarea sistemului de utilizare a decontului precompletat RO e-TVA prin OUG 70 aprobată de Guvern, la propunerea Ministerului Finanțelor, la data de 21 iunie 2024

Camera Consultanților Fiscali susține în continuare efortul de digitalizare a ANAF, însă, în contextul emiterii OUG nr. 70/2024, considerăm că acest proces va fi subminat prin introducerea unor obligații împovărătoare atât pentru autoritățile fiscale, cât și pentru contribuabili, fără a avea vreun efect pozitiv asupra veniturilor bugetare.

Astfel, potrivit motivării ordonanței de urgență se arată că **“neimplementarea, în regim de urgență, a decontului precompletat și a modului de valorificare RO e-TVA ar face imposibilă aplicarea prevederilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 116/2023](#) privind unele măsuri pentru gestionarea și evidențierea veniturilor curente ale bugetului public prin implementarea unor proiecte de digitalizare și ar genera un impact negativ semnificativ la bugetul de stat general consolidat prin neîncasarea TVA și ar conduce la neîncadrarea în termenele stabilite prin jalonul Planului național de redresare și reziliență privind reducerea procentului actual de decalaj fiscal al TVA,”**

Din această argumentație nu putem înțelege decât că în bugetul pe 2024 au fost prevăzute venituri din TVA în mod total nesustenabil, respectiv pe seama unei presupuse digitalizări a administrației fiscale, pe care însă nu o poate implementa din motive strict interne, digitalizare care, în sine, oricum nu putea genera venituri bugetare, iar acum, doar pentru a arăta că se face ceva, a fost inventat și legiferat aproape instantaneu un nou instrument inutil pentru buget și consumator de resurse atât pentru administrația fiscală, cât și pentru contribuabili.

Reținem din motivația urgenței actului normativ că scopul implementării Sistemului informatic național RO e-TVA l-a constituit necesitatea punerii la dispoziția persoanelor impozabile prin intermediul Spațiului Privat Virtual a decontului de TVA precompletat cu termen de implementare începând cu data de 1 august 2024.

Din ordonanța de urgență rezultă că precompletarea decontului de TVA se va realiza prin intermediul Sistemului Informatic Național RO e-TVA cu datele existente în sistemele informatice gestionate de Ministerul Finanțelor pentru fiecare perioadă de raportare.

Totodată sunt modificate prevederile din Codul fiscal referitoare la data depunerii declarației recapitulative 390 și 394. Actualul termen, valabil pentru toate declarațiile fiscale, era de 25 și, respectiv, 30 a lunii următoare. Înțelegem că se dorește devansarea acestui termen, dar acesta va fi stabilit prin ordin al președintelui ANAF.

Cu privire la acest aspect, dorim să arătăm că data depunerii unei declarații ar trebui stabilită la nivel de lege, nu la nivel de ordin, pentru a oferi un cadru legal stabil. Pe de altă parte, devansarea termenului de 25 și, respectiv, 30 a lunii următoare va crea dificultăți operatorilor economici în obținerea tuturor informațiilor necesare pentru întocmirea acestor raportări într-un termen mai scurt și presupune modificări semnificative în gestiunea internă a multor companii.

Revenind la problema de bază, nu înțelegem graba Ministerului Finanțelor de a implementa, cu data de 1 august 2024, ordonanța cu privire la decontul precompletat.

Suntem de acord cu necesitatea realizării unor verificări de consistență și de coerență a informațiilor conținute de deconturile de TVA depuse de contribuabili, pe baza altor date și informații deținute de ANAF, în cadrul unui sistem informatic integrat de analiza de risc, dar arătăm că aceasta este o problemă internă a autorității fiscale, care nu ar trebui să fie mutată în sarcina contribuabililor și astfel să îngreuneze și mai mult activitatea acestora și să le inducă o serie de costuri suplimentare.

Semnalăm din nou că această obligație a desfășurării tuturor proceselor de administrare fiscală de către ANAF pe baza unei analize de risc centralizate și integrate într-un sistem informatic complex este prevăzută deja la nivel de lege (art. 7 Codul de procedură fiscală) încă din anul 2019, doar că până la această dată obligația nu a fost respectată chiar de către autoritatea fiscală, care nu a emis toate normele procedurale subsecvente și nu a reușit să construiască și să-și implementeze sistemul informatic de analiză de risc corespunzător. Așadar, apreciem că, în fapt, aceasta ar putea fi adevărata cauză a mutării obligațiilor de verificare a consistenței și coerenței datelor și informațiilor legate de administrarea TVA, deținute de autoritatea fiscală, din sarcina sa în sarcina contribuabililor.

Astfel, constatăm că actul normativ transferă în sarcina operatorilor economici o serie de verificări ce ar fi de competența autorității fiscale și în interesul strict al autorității fiscale stabilind chiar amenzi semnificative contribuabililor în cazul neîndeplinirii acestora.

Pe de altă parte, dacă soluția miraculoasă pentru creșterea conformării la declararea și plata TVA ar fi acest decont precompletat de către autoritatea fiscală, considerăm că prevederile privind decontul precompletat ar fi trebuit să fie implementate cel mai devreme de **la 1 ianuarie 2026**, întrucât situațiile cele mai complete pe baza cărora organele fiscale ar putea culege datele pentru decont sunt cele din SAF-T, fără să mai fie necesar să se solicite operatorilor economici verificări suplimentare.

Declarațiile SAF-T pot simplifica procesele de administrare fiscală și de analiză de risc pentru ANAF, dacă este îndeplinită aceeași condiție – implementarea de către autoritatea fiscală a procedurilor interne de prelucrare a informațiilor într-un sistem informatic de analiză de risc performant.

Practic, este vorba de introducerea unui set de raportări periodice de date, într-un format predefinit, pe baza informațiilor din evidențele contabile și fiscale ale contribuabililor aplicabile fiecăruia. Informația este standardizată, contribuabilii raportează aceleași date, în același format, astfel că autoritatea fiscală le poate analiza automat. În acest mod, autoritățile ar avea acces permanent la toate operațiunile efectuate de către contribuabili.

De la 1 ianuarie 2025 declarațiile SAF-T devin obligatorii nu numai pentru marii contribuabili (așa cum este în prezent), ci și pentru toți contribuabilii înregistrați în scopuri de TVA. Din acest motiv credem că implementarea decontului precompletat ar trebui să aibă loc, dacă va mai fi apreciată ca oportună, eventual la 1 ianuarie 2026, după cel puțin un an de testare a declarațiilor SAF-T.

De asemenea, considerăm că în viitor eventualul decontul precompletat s-ar putea baza majoritar pe declarațiile SAF-T, iar actuala măsură de grăbire a implementării acestuia pe seama contribuabililor nu va conduce la rezultatele așteptate, bazele de date din care se extrag informațiile nu sunt atât de coerente și complete precum cele furnizate prin declarațiile SAF-T, reprezentând doar o măsură care îngreunează atât sarcinile ANAF, dar și ale operatorilor economici.

Se implementează o procedură care nu va fi aplicabilă decât o scurtă perioadă de timp, așa cum am menționat, întrucât atunci când datele se vor extrage din declarațiile SAF-T, nu va mai fi necesară solicitarea verificării decontului precompletat de ANAF de către operatorii economici, ci va putea fi realizată de către autoritatea fiscală.

În contextul în care, din intervențiile publice ale ministrului finanțelor, înțelegem că în niciun caz nu există disponibilitate de a se renunța la această soluție miraculoasă de salvare a bugetului, formulăm unele propuneri pentru o implementare treptată, astfel:

a) Menținerea termenului actual de depunere al declarației D394 „Declarație informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național”, care este data de 30 ale lunii următoare, sau decalarea acesteia nu mai devreme de data de 25 ale lunii următoare, întrucât termenul legat de emitere a facturilor pentru luna anterioară este de 15 ale lunii următoare, și prin urmare este necesar cel puțin un termen de 10 zile pentru descărcarea facturilor din sistemul e-Factura și verificarea corectitudinii și coerenței acestor date.

În plus, includerea în e-decont a unor date declarate deja de contribuabili către ANAF prin D394 cu câteva zile anterior nu are sens, pentru că se vor verifica date declarate de contribuabili prin D394 cu aceleași date declarate de contribuabil prin D300 (ambele având aceeași sursă și anume contribuabilul) ori scopul acestui exercițiu de emitere a e-decontului este tocmai acela de a verifica date din surse diferite (ex. date deținute de ANAF și colectate prin alte sisteme cum ar fi e-transport, e-sigliu, e-case de marcat etc și date deținute de contribuabil potrivit evidentelor proprii);

b) **Prelungirea cu până la 180 de zile (6 luni) a termenului de exceptare** de la obligativitatea transmiterii *Notei justificative privind diferențele RO e-TVA*, și depunerea acestei Note pe baza de voluntariat, având în vedere:

- la 1 iulie 2024 intră în vigoare obligativitatea e-Factura și e-Transport, precum și aplicarea sancțiunilor pentru neutilizarea sistemului;
- clarificarea informațiilor furnizate în decontul precompletat e-Decont TVA.

c) **Furnizarea lunară de către CNIF a unei analize publice din care să rezulte numărul de contribuabili care înregistrează diferențe de minimum 20%** sau minimum 1000 lei între decontul precompletat e-TVA și decontul de TVA depus lunar pentru a se vedea care este procentul contribuabililor cu diferențe semnificative la TVA-ul deductibil pentru a se analiza dacă este o problemă sistemică (de exemplu: rezultă că 50% dintre contribuabili trebuie să transmită nota justificativă privind diferențele RO e-TVA) sau sunt cazuri individuale.

d) **Obligația transmiterii Notei justificative privind diferențe RO e-Decont TVA să fie doar pentru cei care înregistrează diferențe în plus la TVA deductibil** (nu și cei care solicită deducerea unei valori mai mici de TVA) sau în minus la TVA colectat (nu și cei care declară TVA colectat mai mare decât cel înscris în predecont) între valorile precompletate prin intermediul decontului precompletat RO e-TVA și valorile completate de către persoana impozabilă înregistrată în scopuri de TVA prin decontul de TVA ;

e) Implementarea unui model standardizat a **Notei justificative privind diferențe RO e-Decont TVA**, astfel încât aceste documente să permită procesarea automată de către autoritățile fiscale. În caz contrar, aceste note justificative nu vor putea fi valorificate în procedura de administrare fiscală și nu vor genera decât foarte multă muncă manuală și tone de maculatură;

f) **Amânarea aplicării sancțiunilor pentru nedepunerea Notei justificative privind diferențele RO TVA** în maximum 10 zile de la primirea notificării din partea ANAF, până la momentul în care sistemul e-TVA este funcțional și își dovedește utilitatea, iar numărul de Notificări de „Diferențe operațiuni impozabile RO e-TVA” generate de sistem este unul rezonabil de natură să arate că sunt probleme individuale care trebuie corectate printr-un sistem sancționatoriu și nu este vorba, de fapt, de niște probleme sistemice generalizate.

Dan Manolescu
Președintele CCF